

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Beati Ambrosii Abbatis Generalis Camaldvlensis
Hodoeporicon**

Traversarius, Ambrosius

Florentiae, [1680?]

Illustrissime, & Amplissime Domine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65172)

Illustrissime, & Amplissime Domine.

AMBROSIVS Camaldulensis, non vno nomine
Tuus, ad Te, virorum Cl. & Eruditissime, ite-
rum redit, velut ad autorem suum ac fautorem
singularem alterumque omninò parentem, qui
nouos illum in vitæ ortus eduxerit, famæque in
vlnas, immortalitatis in auras, ad gloriæ lucem,
vnus ac princeps exposuerit. Tuo præsidio, nec
vno prorsùs impendio, renatus; quòd obliuio-
nis tenebris obsolescere: quòd putri intermori situ non vltèriùs re-
formidet: quòd è cælo animam ducat, quòd colloquatur hominibus,
quòd posteritatem inuisit, quòd committatur ætatibus, quòd eat in
sæcula literarum; Tibi debet. Tuis sub auspicijs faustitatis omne
punctum deuehentibus, Tui sub nominis sidere & horoscopo saluta-
ri, vitæ vias rursùs ingreditur mortis domitor Heros iste Beatus, cu-
ius in benedictione memoria, cuius astris inscripta pietas, cuius ani-
mus Angelorum, quos hic penè æmulabatur, ordinibus æterno in-
agmine interfulget. Vt sanè muneris Tui fateatur, quòd Te hortato-
re, Te duce ac velut Angelo Angelici viri, humanitatis stadio iam
defunctus, celebritatis iter in Hodæporico suo iterùm insistit ad eru-
ditæ perennitatis metam ac palmam post cæli brauium, vel in terris
non inani curriculo capeffendam. Verùm isthæc patrocinijs ac pecto-
ris Tui in melleum hunc Patrem pignora ac merita, magna licet &
egregia, vt hic ego planè præteream, Tua illa facit infucatae probita-
tis atque candoris inexpugnabilis indoles, quàm in alios meritorum
prodiga, tam laudum auersatrix verecunda suarum; vt Ambrosio sin-
gulari non sint commemoranda præconio, in causa forsan videatur,
quòd in ipsum pariter atque innumeros auctores abs te profluxere
communia. Ingenitum nempe tibi, ingenuas interitu prohibere ar-
tes. Tuum (vt de viuentibus interim taceam, quibus ipse spirans
ac viuens Bibliotheca in ore semper ac manus es; quorumque super-
stitem doctrinam vbique terrarum ope tam vberi ac vigili cura velut
Argus melior ac Briareus amplecteris, cumulas, foues.) Tuum,
Epidauria feliciùs aut Appollinea facultate præstantiùs, vitale ad iu-
bat Heronem concilia sepulchri postliminio reducere. Tuum, omnia
commolientis aui molas ingenij virtute contere, & è dentibus il-

lius Musarum spolia , Palladia monumenta , trophæa antiquitatis ex-
cerpere æternitatis tholo suspendenda . Tuum , mortali lucæ cassis
autoribus inocciduum luminis diem infundere ; Mercurij virga po-
tentiùs , sepultos sistere rediuuios ; intercedere fatis ac manibus ; spi-
ritumque rursus , extinctis , diuturniorem , nec vlli deinceps Libitinæ
vestigalem ; impertiri . Quodque vel Gallici catenas Herculis , &
Orphææ citharæ magneticam illam exuperat suauitatem ; non genti-
les duntaxat aut ciues amoris hisce ac liberalitatis officijs Tibi adstrin-
gis : sed in omnium gentium ac temporum studia influis , & inter-
meas ; in omnis ingenij decus , ac subsidia literarum , veluti Sol ac
dies Literatorum , munificentix splendorem Tuæ referas , & effundis .
Non ætas quenquam , non interiacens longitudo terrarum , non fa-
mæ obliuia , memori munerum Tuorum subducere queunt claritati .
Æuo ac sæculis abiunctissimos , beneficijs Tibi coniungis ; malo depo-
sitos situ , Tu bono dexter in lumine exponis ; solo ac natalibus alie-
nos , sola scientiarum propagine caritateque agglutinas Tuis ; cogni-
tionis apud Te nexus , cognationis lege prior atque præstantior est ;
quibuscum nulla Tibi , vel sanguinis iura , vel ratio nominis , vel ne-
cessitudinis suppetunt vincula , iisdem interim literarum commercio,
beneficentiæ titulis , meritorum Tuorum stemmate copulari arctius ,
inferique iucundius animo , nunquam desinis . Vt iam quisquis do-
ctrina inclytus , è genere cretus Tuo ; quisquis virtute summus , Te
stirpe propiori contingere , quicumque studijs inhæret altius , hic Tibi
proximius interiusque annecti videatur . Nimirum Ambrosij oracu-
lo , vir omni laude ac nomine florentissime , suffragaturus moribus
Tuis : probati vndecunque viri profapiam , hoc est , Tuam , virtutem
(delectam ex omnibus seseque in omnes refundentem) quaquauer-
sum approbas , & agnoscis : Virtutem Tibi ciuitatem ac patriam cum
Philone reputas atque Nysseno ; quam proindè sub Axe ac lare quo-
cunque excolis , & obseruas , nunquam apud Te peregrinam , sed
semper indigenam ; nusquam alienam futuram , sed vbique & vndi-
que Tuam . Vt mirandum profectò sit nulli , Te omnes assiduo plausu
non Academias modò , ac principes vrbes (haud secus quàm Græciæ
coryphæum Homerum) velut amatoria certatim decorum contentio-
ne exambire ; verùm etiam singulos viritim orbis terrarum Eruditos ,
aut vnaquaque Disciplinarum Sparta præstantes ac nomini pares , vir-
tutis asseclas Tuæ , tanquam ad caput & autorem suum ad Te respice-
re ; Tibi explorandos ingenij partus concedere ; Te Doctrinarum la-
byrin-

byrintho Theseum, Te quæstionum ambagibus vindicem & Alexan-
drum præstolari; Tibi, ceu menti ac genio literarum, pectoris sacrare
primitias, styli decurrere agonas, censum omnem deuoræ gratula-
tionis exoluere; Te cunctæ lumen Mineræ, te columen Musarum,
ac suum sociali salutare concentu; Te sibi quisque germanum ac pro-
prium, Te Mundi ciuem potiori, quàm se Diogenes, iure; aut Themis-
tium Constantius, aut mortalium quemlibet Socrates, vno omnes
ore concinere, vno omnes corde opinari consueuisse. Comprimo ca-
lamum ac manum, tam aperto decorum Tuorum campo expatiari
gestientem; ne ingenuitatis purpuram Tuæ sanguineo pudore suffun-
dam; nè Tuæ moderationis sinceritas, fucatis eloquij tectorijs hic in-
duci à me forsitan ac dispungi vereatur; nè modestiæ pupillam Tuæ non
tam laudum reuera vere Tuarum oblectare pergam, quàm laudationis
(vt reris ipse) spinis offendere ac vulnerare traducar. Obstinatum
enim Tibi, vir Cl. & Illustrissime, benè de cæteris mereri semper, op-
timeque audire apud omnes; cæterum benè de Te dicturis, aut enco-
mijs Tuis, vel in transitu lenique susurro hauriendis, aures nunquam
accomodare. Vnum Tibi hætenus Literarum omnium arcana com-
plexo, mente excidit; celebritas nominis Tui. Vnum, qui cuncta
nostri, Tibi etiamnum ignorare contingit, propriæ nempè virtutis præ-
conia. Memoriæ Tuæ capacitati, cæli instar rerum omnium simula-
chra sibi insculpta adamantina firmitate voluenti, vnica huc vsque se
inuidit imago; gloriæ videlicet Tuæ. Hoc, librorum omnium libra-
tori integerrimo, rerum ac studiorum omnium ponderatori mensori-
que præiudicatissimo, Tibi, solùm restat adhuc expèndendum; immen-
sum scilicet æstimationis apud omnes Tuæ pondus ac pretium. Famam
Tuam (quamuis solo solique conterminam) si quis optet produce-
re; laudes Tuas (quanquam nulli tacendas) quicumque prodit; nã
ille famosi propè ac proditoris notam apud Te, honorum abstinentissi-
me, incurrit, qui velut quidam humani generis Nilus, Tui in omnes
largus & expanditor, nullas inde auras Tibi prorsus afflas aut exspi-
ras: nã ille de claritate Tua sibi crimen inurit, de splendore ignomi-
niam ducit, de promeritis Tuis inuidiam sibi promeretur; de Tuis be-
nefactis offensam contrahit, de gratia culpam, de honestate dedecus,
de humanitate liuorem, de indulgentiâ similitatem, de virtute quali-
bet vitium sibi adsciscit, & inspergit. Mactè istis heroicis animis ac
moribus! laudatissimorum virorum prælaudatissime; qui digna plau-
su vniuersorum præstans, quoscumque plausus dedignaris; qui deco-

rum sudoribus inhians; acclamationes exhibilas; qui literatio pulvere
gaudens, laureas pœnasque resignas; qui nomen factis exaggeras,
vendicatione coëctes; qui virtutum pensa exhauriens, mercedem re-
pudias; qui præclarè gestorum labore contentus, præmia contemnis;
qui magna moliris, & oculis; qui rerum conscientia suffulctus, au-
ræ parcis; qui famam extendis operibus, vultu dissimulas; qui æter-
nitatem professus animo, fronte diffiteris; qui militare immortalitati
sollicitus, stipendia negligis. Io! perge felix, quâ cœpisti! Euge tam
præstantibus ausis! Sic planè meritorum ornamenta Tuorum ibunt in
pectora ac mentes; sic immanium semina laudum, his tanquam obli-
uionis sulcis obducta, lætorem erumpent celebritatis in messëm; sic
alti gazas ingenij, sinusque opes ac manus, dùm chartis inuolui re-
nuis perituris, viuacissimæ perennitatis columnis insternis, & incidis;
sic trophæa fastidiendo, coagmentans, vel ipsa monumentorum di-
finitione Tuorum, monumenta Tibi perpetuò duratura sustollis. Ità
profectò res habet, ità consilijs Tuis cum tua felicitate conditum est;
vt dùm gloriam à Te expellere niteris, Tibi gloriam enitaris amplio-
rem, quæ virtutem velut umbra circumstat, & sectatores sui deserens,
affectatur desertores. Ita factis desideria collidis, ità cum vocibus
Tuis meritorum vota confligunt; vt existimationis fauorem Tuæ repul-
sa prouehas, fuga inuites, deprecatione concilies; vt laudum incre-
menta tuarum interdicens indicas, vetando extorqueas, delendo
instaures, dissipando agglomeres, inhibendo proferas, premendo
euulges, calcando attollas, euertendo confirmes, prodigendo multi-
plices, attenuando locupletes. O nouum prorsus, & insuetum ad
Honestatis fastigia summa compendium! vt demissione velificeris præ-
stantiæ, vt detrimento encomiorum celebritatis augmento proficias,
vt ipso titulorum dispendio honorificentia Tuæ tributa coacerues, vt
quem fructum opinionis apud omnes Tuæ magnanimitate cohibes,
magnificentia distendas! Feres, Antoni Cl. modestiæ Tuæ vulnerato-
ris audaciam, temperationis Tuæ præuaricatoris insaniam. Nam la-
chrymis licèt ac penè conuicio admiratores Tuos atque præcones pro-
cul ableges, & arceas; ipsius tamen suauissimæ comitatis Tuæ velut in-
ge, meritorumque præcellentium fulgore, adlegas magis, & arces-
sis. Vt nihil de humanitate illa hïc attexam, qua prope vel ad Diuos
assurgis; nihil de fide ac pietate, qua velut inter astra Sol enites; nihil
de facilitate, & vrbantate, de morum pace ac mansuetudine, de vi-
tæ probitate ac continentia, de effusa in vniuersos caritate. Ne be-
neuo-

neuolentiæ Tuæ lucidas faces nube hac scriptionis obuoluam ; qui-
bus ipse , tam charus notis , quam clarus , vel innotescis ignotis , &
iplos virtutis hostes atque æmulos , hoc est Tuos , ceu ferrum magnes,
electrum stipulas , æther nubila , beneficentiæ splendore tractos demul-
ces , captiuosque triumpho caritatis post Te trahis . Ne liberalitatis
thesauros adnumerem , queis integras familias (scis ipse , quam lyn-
ceus testis adstiterim !) vel è minorum gentium (forte ne dicam , an
infortunio ?) Tuo in ære fortunatas ire compellis . Ne amicitia arca-
na retexam , qua Thesei & Achillis fabulamenta refellis ac probas ;
immò Dauides ac Ionathas , Gregorios Basiliosque in Te vno fœdera-
tes nostris ætatibus reddis atque exhibes . Vt de æquanimi illa con-
stantia ac fortitudine sileam , tam iugibus edomitæ inuidiæ opimis co-
ronata , qua tot serenus ac victor aduersa , (qui secunda omnia ubi-
que mereris ,) quot nec Hercules olim monstra , superasti . Vt taceam
de grati animi Tui memoria atque præstantia singulari ; qua exile quod-
uis obsequium , & Tuis longè impar honoribus , ingentium celeri gra-
tiarum relatione superfundis atque obruis ; collatorum tenuitatem ea-
tenus (si quando) admittens , vt statim grandicum fœnore , optimæ
telluris aut cæli in morem , restituta cumulo ac fructu vberiore refun-
das . Quid reliquas virtutum gemmas indigitem ? quibus ita simul
præstas , & irradias vniuersis , vti singularibus nemo ; ita rursus singu-
lis emines enitesque , vt vnus totus inhæsisse videaris : adeò consono
in Te illæ pariter conspirauere certamine , coaluere complexu , exun-
dauere profluxu ; ceu quandam sibi materiæ gloriam in Tuis natura
dotibus , in tuis moribus Gratia conquisiuerint . Quid Tuam officijs
semper accinctam fermeque inexsatiabilem in Literatos omnes obser-
uantiam ? Quid Tuæ postremò eruditionis velut infinitæ miracula ? vn-
dè Tu hominum Mundique senium emensus , omnium temporum fa-
ctus es rationarium , omnium metator regionum , omnium polyhistor
populorum , linguarum omnium facundia , ætatum atque operum lu-
men , arrium disciplinarumque theatrum , ingeniorum thesaurus , præ-
sentium antiquorumque sequester , totius sapientiæ clauiger , totius-
que Bibliotheca orbis terrarum ; vnde cuncta sepulcorum volumina
vasto memoriæ Tuæ animas sinu , cuncta scripta (Tuæ menti descripta)
ac penè voces recentiorum , (quos linguæ Suada coram mulces , aut
iugi Epistolarum commercio ubique gentium inuisis) ceu capax re-
rum idea ac sermonum alueus , velut omnium Echo Doctorum , com-
muni que viuentium nomenclator , & calles vnus & recitas ; vndè vel

ex-

extremas Vniuersi nationes non Romam cum Liuiio attrahis, sed Florentiam, vt in vrbe Florentissima totaque Europa miranda non illam, sed Te, re ac nomine Florem omnigenæ urbanitatis atque doctrinæ suspiciant; vnde tot consulta lycæis, tot responsa sapientibus, tot orbi oracula effundis veritatis, quot nec falsitatis commenta fertur superstitiosa vetustas; vndè denique cuncta Charitum, cuncta feta Musarum in Tua nunc tempora transfers priscorum capiti plexa, Literatorum apex præstantissime; vt quod de Hieronymo Aurelius, de Auito Ennodius (vix intra fidem, haud extra meritum tamen) iactarunt, instar perpetui spectaculi elogijque in Te vno ita conuenire comperitum sit; vt verè, nemo mortaliū iam nouerit, quicquid ignorare (fortè) contingat Cl. ANTONIO MAGLIABECHO, in quo peritia se se, omnis velut in diuersorio lucidæ domus inclusit. Absisto sciens ac prudens ab æquore laudū Tuarū, Vir Illustrissime; quis enim pugillo oceanum perstringat, aut vnus ocelluli puncto cunctam cæli pulchritudinem expingat? Sed & quæ mihi hætenus de Te commemorare collibuit, delibasse me veriùs quàm depleuisse, innuisse magis quàm denarrasse, comperio. Vt qui terrarum situs, & Urbium imagines exiguo tabellæ ambitu circumducunt; quanta abscissione magnitudinis, tanta similitudinis accisione. Quamquam metuo ego sanè, dùm verum istud de se quoque scriptio hæc ostendit; nè non tam decorum ieiunus pocillator Tuorum, quam ebrius violator appaream; nec tam parcus eloquij quàm nimius, verecundia apud Te potiùs periclitari cæperim quàm materia. Despuis enim hæc quoque Tu prorsus, auerfoque confestim ore fastidis; ad hæc, & de me tacitum queri, immò & irasci iure meritò ac succensere (non quale amantes) præfago timore iam intelligo, qui præconiorum vel rudimenta Tuorum non aure modò, sed nec oculo saltèm ferre potes; quin vulnerato candori Tuo minium ruboris incutiant, ac frontem mutant,

Lactea Massageta veluti cùm pocula fuscant

Sanguine puniceo, vel ebur corrumpitur ostro.

Ità in Te par effulget ingenio pudor, eruditionisque maiestati lux exequata modestiæ simul regnat ac triumphat. Sed iam vela huic scriptunculæ colligo ac receptui cano, nè Te diutiùs intemperantiæ meæ pudeat tædeatque. Ex alto tamen virtutum Tuarum ea lege emerfus in silentij portum, vt amplissimæ Tuorum in omnes meritorum ac me potissimum recogitationi negato classico, ingentique dissimulato nuncupationis huiusce titulorum aceruo, qui magnis hic fuerant pyramidum

dum inscribenda fastigijs: redditum Tibi, reuersumque Ambrosium hunc Tuum rursus excipias foueasque ceu præuium Tui quoddam specimen ac morum speculum Tuorum, vti ANTONII MAGLIA-BECHI germanam indolem & exemplar vernantissimum. An non enim illius nominis suauitatem omni suo conspirantem, Tuis moribus defundis ac vincis? An non eius (aut in os de Te gratis ementito, mendacia Tu regeras sua) in sæculo Religionem, in turba silentium, in magnitudine modum, in aula sinceritatem, otium in negotijs, in inuidia caritatem, serenum in turbine, in aduersis constantiam, in affectibus continentiam, vbique gentium virtutes omnes ac facta æmularis magè, quàm imiteris? Vti reducem planè Ambrosium vel inuentibus in Te representes, mutata veste, non habitu; sensuum candore menti indito, illabente animo cultus externi pietate; vt quòd Hieronymo quondam de Nepotiano suo placuit, de Te mihi vsurpare nunc liceat; Nempè, quod alterius sub paludamento, & ipse alteri militas, sub popularitatis persona Sacerdotij grauitate defungeris, sub Mundi fasce & honoribus Claustro Empyreoque, sanctitatis Athleta, defudas. Communis etiam Ambrosio Tecum, quoad vixit, Bibliothecæ Medicæ nitor ac studium; communis fauor Erruriæ, commune Cæli Patriæque consortium, quæ illum quidem post merita vel in exemplum sibi adoptauit, Te verò longo stemmate proprium ad vniuersitatis exemplar, ad omne Honestatis miraculum totis eadem connixæ viribus genuit, æquali ac simili cariturum. Plurima illi cum viris doctis coniunctio; Te docti quocunque sub axe & colunt omnes, & stupent; Te vel vltro venerantur indocti: tanta virtutibus Tuis & Maiestas inest, & illecebra. Nullus Ambrosio fastus, qui vel purpuræ Romulæ fastigijs exambitus, illam non modò nò ambijs, verùm etiam merito iniectam, reiectu generosiore à se bis terque submouit, plus pudore quàm fuco coccineam. At Tibi quæ fortis moderatio? quàm altè demissioni obstricta potentia? quis diuitiarum ambitionisque contemptus & horror? quæ census negligentia animo gazis exundante? quæ tumoribus æui valedictio? quanta à dignitatibus abalienatio? quanta titulorum non inanium repulsæ? quàm proprii sollers incrementi inhibitio, & impacata ac plusquàm Vatiniana execratio? Verùm hæc aliàs exactiùs; neque enim mihi de Te scribenti primus hic calamus aut vltima (faucate Numine) linea. Eadem Tibi quæ viro huic sanctissimo erga Catholicos diligentia, erga Ecclesiæ apices amor & obsequium, erga Sanctorum monumenta sedulitas, cum summis

Principibus familiaritas, in arduis conatibus robur, in vitæ cursu tenor ac limes. Quid? quod nec COSMVS vtrique vestrum suus defuit & admirator & fautor; Ambrosio Patriæ Parens, Tibi Tusciæ Genius atque Anima, totiusque generis humani delicia; quorum vos iridem ambo & decus estis & nomen, ambo solatium ac columen; ambo Mercurij Phœbique. Postremò quandiù mortalibus affuit Ambrosius, in libris persistit immortalis; illius autem denati, vel ab obitu innata lilia virgini tumulo; fertis, (ò verè quam Beatis!) intermeratam coronauere fauillam; lilia, inquam, calibi maritata cadaveri, velut animæ concolores exuuiæ, fragantissimæ virginittatis gemina, sinceri pectoris germina, fidei gemmulæ, candidæ coronamenta doctrinæ, indubiæ signa atque insignia sanctitatis. At herclè, Cl. Antonij, quæ nam, Fama Tua, suaveolentius vel lilieta respirant? quæ lilia, quàm Tui conturbernium, puriorem animam inhælant? quæ, præ memoria Tua, lilia gratiorem afflant iucunditatem? quæ Tuis ver moribus dulcius aut lilia infundunt aut exhibent? quæ lilia vel lactis flore coacta, vel niuium bysso dealbata, candoris Tui & ingenuitatis, pudicitia; atque modestia;, integritatis, innocentia;, pietatis recentissima; gratiam, & illibatos honores exæquent vnquam aut assimilent? Ringatur licet atque infremat, ferreis plumbeisque, eribus minax, faucium æstuantium hiatu, felle tumens ac veneno, Inuidia; monstrum; totisque insibilet hydris, semper Heroibus infecta, semper mendacij puerperio educta calumnia. Quæ nominis umbra; Tui semel nubila nebulonis incassum liuor prætexere (haud impurè sanè!) meditatus est; vitæ Tuæ nitentissima; radijs repentè discussa, opinionis Tuæ probatissima; subito fulgore, ceu fulgure absumpta, Famæ morumque Tuorum meridie, verè serenissimo, statim absterfa sunt: iamque suæ in lethæ absorpta ac tumulata caliginis, eam virtutum triumpho Tuarum cumulauere claritatè, qua nec perspicuam magis priuatorum meminit gratulatio, nec ampliozem publica monumentorum trophæa consignarunt. Nam Tuam in libris inuestigandis, communicandis, coaceruandis, peruolutandis, vorandis cum Ambrosio concertationem, & vndiquè palmam; vel me etiam hîc silente, superstites passim deprædicant atque defuncti. Hoc Italus, hoc diuisus ab Orbe Britannus, hoc æquè Hispanus ac Gallus, Germanus, Dacus, Polonus; gentes omnes linguæque testantur. Scala hoc ingeminat Tuus, quem nuper ex umbris, & illiteratæ noctis erebo euocatum, in lucem ac manus hominum deduxisti, patria Crispum
in

in historia, Apologis suis veritatis Magistrum, Dialogis Tullium redi-
uiui. Confitentur Oricellarius, Landinus, Marsupinus, Vegius, Poggius,
Marrasius, Verinus, alijque citra numerum notæ melioris scriptores
laudatissimi; perpetuis sanè tenebris aut toti aut potiore sui parte im-
meritò petitori; nisi in aspectis tot per soles pluteorum carceribus de-
litescentes, solè ipso rutilantior Cl. Antonij Magliabechi liberali-
tas ac nomen, prærepti spe Cæli ac luminis illos iterum afflasset.
Nè domesticos testes huc aduocem, aut ex amplissima Tua Biblio-
theca binas selectissimorum librorum myriadas, præter manu exarato-
rum codicum vim incredibilem, lectione & alloquio Tuo, ipsoque
vel manuum attactu literato per Te fat interim, (dùm lucem publi-
cam opperitur) illustrem: Quos nemo Tuo ære coemptos mirabitur,
qui vnicum literarum pretium es, & æstimatio, qui virtutis incompa-
rabile margaritum es; qui gentium omnium corda Tuo esse in ære
non ignoret, cum Tibi soluendo non sint; quemadmodum in corde
Tuo velut in ære doctorum omnium nomina, doctrinæ omnium li-
brorum insunt, tantis opibus suffecturo, vnoque omnia hæc euoluere,
vno tenere callente. In ijs porrò tot ac tantis voluminibus tam fre-
quens Tuorum gloria gestorum, tam crebra Tuis laudibus facta, vel
nominis vmbra Tui præclarè coruscans, intersita multitudo est; vt in
vnum redacta, multiplex ex iisdem Bibliotheca probè constaret. Tibi
igitur (nè ad carceres iterum ac tertium ab hac scribendi meta regre-
diar) Tibi, Illustrissime atque Cl. Antonij, Tua reddo referoque,
dùm Ambrosium Tibi restituo; tandiù totiesque Ambrosium nuncu-
pandum, quoties quandiùque Antonio nuncupabitur; qui in Te nunc
spirat ac superest, vt in illo Tua priùs delibata est ac præradiauit
imago. Tibi omni iure redonandus, quem prælo tandem, virtute
æmulationeq; iampridem; & literis, & vitæ, & Orbi redonasti. O vti-
nam! (dùm hanc paginam obfigno, nec verbis libet perorare, sed
votis) ò vtinam! quàm Tui simillimus Ambrosius, quàm Ambrosij
instar Antonius; ità Nicolai cum illo amicitiam necessitudini Tecum
meæ, vel eodem nominis sacramento faustè auctoratam, totque Tuis
in me beneficijs oppigneratam & auctam, sanctè reddere, perfectè
exprimere, plenè æmulari contingat! Vale, & amoris Tui nexu ada-
mantino perpetuum hæc omina firma.

Cl. Illustrissimeque Dominationis Tuæ.

Omni nomine cultaque cliens deditissimus
Nicolaus Bartholini.